

Tajemnice Wieży Michałowskiej

2011-12-19

Wieża (Baszt) Michałowska znajduje się na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego, w sąsiedztwie mostu na Narwi. Są to ruiny dawnej budowli stanowiącej element systemu obronnego z końca XIX wieku, zwanego „Przedmościem Nowodworskim”, wybudowanego w celu powstrzymania wroga przepływającego się przez Narew i Wisłę. Budynek składa się z dwóch poziomów - poziom podziemny stanowił kiedyś magazyn amunicji, zaś na poziomie nadziemnym były pomieszczenia z działami. Lata świetności wieży już dawno minęły. Od kilkudziesięciu lat jej mury podlegają powolnemu i systematycznemu obniżaniu wartości. Dla budowli oznacza to powolną „śmierć”, ale dla przyrody, w tak dynamicznie zmieniających się warunkach środowiska, okazuje się być szansą przetrwania.

fot. Wieża Michałowska

W licznych pomieszczeniach wieży, obudowanych grubymi ścianami z czerwonej cegły, powstał specyficzny mikroklimat sprzyjający bytowaniu pewnej rzadkiej grupy ssaków. Odpadający tynk, kruszejące cegły, wypadająca zaprawa murarska oraz przeciekające od góry ściany budowli to wszystko razem spowodowało powstanie idealnych warunków do zimowania nietoperzy.

fot. Zakamarki Wieży Michałowskiej

8 grudnia 2011 r. przeprowadzono inwentaryzację nietoperzy zimujących w wieży. W liczeniu i rozpoznawaniu gatunków uczestniczyli eksperci hiropterolodzy, pracownicy RDOŚ w Warszawie oraz właściciele wieży. Podczas trwającej około 2 godziny wizyty w zakamarkach podziemnych i nadziemnych pomieszczeń stwierdzono 5 gatunków tych ssaków. Są to: nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek Brandta *Myotis brandtii* i gacek brunatny *Plecotus auritus*. Ogólna liczba wszystkich zinwentaryzowanych zwierząt wyniosła około 1500 osobników. Dominowały nocki Natterera - aż 85% ogólnej liczby.

fot. Nocek Natterera (*Myotis nattereri*) - gatunek dominujący

W opinii ekspertów do lutego (kulminacja sezonu hibernacji) liczba nietoperzy wzrosnąć jeszcze co najmniej dwukrotnie. Jak ocenili obecnie jest to jedno z największych zimowisk noca Natterera w Europie. Jeszcze do niedawna największym zagrożeniem dla zimujących tutaj nietoperzy było niekorzystne i niekontrolowane wykorzystywanie wieży w okresie zimowym (palenie ognisk). W chwili obecnej obiekt jest niedostępny dla przypadkowych osób. Wieża stanowi współwłasność samorządu gminnego i osoby fizycznej i jak dotychczas nie wiadomo, w jaki sposób będzie zagospodarowana. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie prowadzi negocjacje, których celem jest zachowanie tego cennego dla przyrody miejsca. Pierwsze rozmowy przebiegały w bardzo przyjaznej atmosferze, co dobrze rokuje i daje szansę na osiągnięcie pełnego kompromisu, który w przekonaniu stron możliwy jest do osiągnięcia.

Wieża Michałowska jest najlepszym przykładem, jak bardzo przyroda może zaskakiwać. W samym środku województwa mazowieckiego, gdzie, jak mogłoby się wydawać wszystkie zasoby zostały już poznane i policzone, znajduje się jedno z największych zimowisk noca Natterera w całej Europie.

fot. Kolonia nocków Natterera (*Myotis nattereri*)

Źródło: RDOŚ w Warszawie
fot. Marcin Kalbarczyk